

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія аеронавігації

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
до практичних занять**

навчальної дисципліни

«Безпека авіації: перевезення небезпечних вантажів»

обов'язкових компонент

освітньо - професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Аеронавігація

Харків 2022

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою Кременчуцького
льотного коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.08.2022 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС зі спеціальних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії аеронавігації протокол від
15.08.2022 № 1

Розробник: викладач циклової комісії аеронавігації Ножнова М.О.

Рецензенти:

1. Викладач циклової комісії аеронавігації, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, викладач-методист Тягній В.Г.
2. Професор кафедри аеронавігаційних систем навчально-наукового інституту Аеронавігації, електроніки та телекомунікації Національного авіаційного університету, доктор технічних наук, доцент Шмельова Т.Ф.

1. Структура навчальної дисципліни

1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські	Практичні заняття	Лабораторні	Самостійна робота	
Тема 1. Класифікація небезпечних вантажів.	3	2	-	-	-	1	Усне опитування, тестування
Тема 2. Маркірування і упаковка небезпечних вантажів	3	2	-	-	-	1	
Тема 3. Ідентифікація небезпечних вантажів, документація	5	2	-	2	-	1	
Тема 4. Обробка небезпечних вантажів	3	2	-	-	-	1	
Тема 5. Інциденти з небезпечними вантажами на борту ПС	3		-	2	-	1	
Тема 6. Відповідність під час перевезення небезпечних вантажів	3	2	-	-	-	1	
Всього за курс:	20	10	-	4	-	6	

2. Методичні вказівки до практичних занять

Тема № 3. Ідентифікація небезпечних вантажів, документація

Практичне заняття № 1. Міжнародне повітряне перевезення небезпечного вантажу регламентується розпорядженнями, виданими міжнародними організаціями ІКАО та ІАТА.

Навчальна мета заняття: практично ознайомити здобувачів вищої освіти з Довідником ІАТА DGR, який складається з 9 частин:

1. Розповсюдження і застосування правил у довіднику DGR.
2. Загальна інформація про характер небезпечного вантажу:
3. Алфавітний перелік вантажів, включених у категорію небезпечного вантажу.
5. Загальні вимоги до упаковки небезпечного вантажу.
6. Докладні розпорядження по упаковці небезпечного вантажу, що включають властивості упаковки небезпечних матеріалів.
7. Маркірування.
8. Документація для перевезення небезпечного вантажу:
- 8.1. "Декларація відправника по небезпечним вантажам"

8.2. "Міжнародна авіавантажна накладна"

8.3. Список національних установ, що є компетентними у питаннях перевезення радіоактивного матеріалу.

9. Наземне обслуговування і завантаження небезпечного вантажу.

9.1. Загальні положення.

9.2. Прийом небезпечного вантажу до перевезення.

9.3. Складування небезпечного вантажу

9.4. Завантаження небезпечного вантажу

9.5. Контрольна діяльність

9.6. Додаткова інформація про перевезення небезпечного вантажу

9.7. Посилання на спеціальну літературу (Алфавітний перелік спеціальної літератури по перевезенню небезпечних вантажів).

Кількість годин – 2 години.

Місце проведення – навчальний кабінет коледжу

Навчальні питання:

1. Навчитись визначати та застосовувати на практиці вимоги нормативних документів, які регламентують діяльність цивільної авіації, її служб і підрозділів щодо забезпечення безпеки польотів при перевезенні небезпечних вантажів

2. Правильно оформлювати та контролювати перевізну документацію при перевезенні НВ

Література:

1. Повітряний Кодекс України (Постанова Верховної Ради України від 19.05.2011)

2. Закон України №1644-14 «Про перевезення небезпечних вантажів» від 06.04.2000 р. зі змінами і доповненнями від 20. вересня 2019 р.;

3. Наказ № 630 від 15.07.2004 р. «Про затвердження Інструкції про повітряні перевезення спеціальних та небезпечних вантажів» ;

4. Постанова КМ України №733 від 1 червня 2002 «Про обов'язкове страхування перевезень небезпечних вантажів»;

5. Яцина Є.В., Перевезення небезпечних вантажів, навчальний посібник, КЛК НАУ, 2018 р., 52 с.

6. DOC 9284 "Технічні інструкції з безпечного перевезення небезпечних вантажів повітрям", видання ІКАО, поточна версія

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів освіти.

II. Порядок проведення основної частини заняття:

1. Навчитись визначати та застосовувати на практиці вимоги нормативних документів, які регламентують діяльність цивільної авіації, її служб і підрозділів щодо забезпечення безпеки польотів при перевезенні

небезпечних вантажів

2. Правильно оформлювати та контролювати перевізну документацію при перевезенні НВ

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття, звернув увагу на основні помилки при його виконанні

Тема № 5. Інциденти з небезпечними вантажами на борту ПС. Дії по забезпе-ченню БП при інцидентах з НВ

Практичне заняття № 2. Для запобігання виникнення інцидентів при повітряних перевезеннях небезпечних вантажів повинні обов'язково виконуватися усі вимоги, викладені в Технічних інструкціях з безпечного перевезення небезпечних вантажів повітрям (Документ ІКАО 9284-АМ/9В5) і в інших документах, які регулюють перевезення небезпечних вантажів.

Навчальна мета заняття: Практично ознайомити курсантів на практиці щодо дій по забезпеченню безпеки при перевезеннях небезпечних вантажів перед вильотом, в польоті, при інциденті з небезпечними вантажами, випадку пожежі, випадку висипки чи витоку, після посадки повітряного судна.

Кількість годин – 2 години.

Місце проведення – навчальний кабінет коледжу.

Навчальні питання

1. Навчитись визначати та застосовувати на практиці вимоги нормативних документів, які регламентують діяльність екіпажу повітряного судна щодо забезпечення безпеки польотів при перевезенні небезпечних вантажів
2. Використовувати для усунення інцидентів інструкції, які надані в таблиці практичних дій в аварійній ситуації на борту повітряного судна.

Література:

1. Повітряний Кодекс України (Постанова Верховної Ради України від 19.05.2011)
2. Закон України №1644-14 «Про перевезення небезпечних вантажів» від 06.04.2000 р. зі змінами і доповненнями від 20. вересня 2019 р.;
3. Наказ № 630 від 15.07.2004 р. «Про затвердження Інструкції про повітряні перевезення спеціальних та небезпечних вантажів» ;
4. Постанова КМ України №733 від 1 червня 2002 «Про обов'язкове страхування перевезень небезпечних вантажів»;
5. Яцина Є.В., Перевезення небезпечних вантажів, навчальний посібник, КЛК НАУ, 2018 р., 52 с.
6. DOC 9284 "Технічні інструкції з безпечного перевезення небезпечних вантажів повітрям", видання ІКАО, поточна версія

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів освіти.

II. Порядок проведення основної частини заняття:

1. Навчитись визначати та застосовувати на практиці вимоги нормативних документів, які регламентують діяльність екіпажу повітряного судна щодо забезпечення безпеки польотів при перевезенні небезпечних вантажів
2. Використовувати для усунення інцидентів інструкції, які надані в таблиці практичних дій в аварійній ситуації на борту повітряного судна.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття, звернув увагу на основні помилки при його виконанні